

ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ

Ośrodki pomocy społecznej

Stock photo. Posed by model.

Ośrodki pomocy społecznej działają w każdej gminie, udzielając pomocy osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Pomoc ta przybiera formę:

- pracy socjalnej,

- świadczeń finansowych (zasiłki losowe),
- świadczeń rzeczowych (odzież, pożywienie, schronienie),
- przyznania wsparć usługowych,
- skierowania do ośrodków poradnictwa specjalistycznego lub ośrodków wsparcia.

Pomoc jest przydzielana osobom zamieszkującym lub przebywającym na terenie danej gminy (dzielnicy miasta) bezpłatnie, ale niektóre jej formy – za odpłatnością, której wielkość uzależnia się od poziomu dochodów danej osoby.

Poradnictwo specjalistyczne

W ramach pomocy społecznej gminy i powiaty organizują na swoim terenie poradnictwo specjalistyczne, takie jak:

- poradnictwo rodzinne (w trudnościach małżeńskich, problemach wychowawczych),
- poradnictwo dla osób i rodzin w kryzysach życiowych,
- poradnictwo dla uzależnionych od alkoholu i innych substancji (leków, narkotyków) oraz ich rodzin,
- poradnictwo dla ofiar i sprawców przemocy.

Pomoc świadczona jest nieodpłatnie w ramach ośrodków pomocy społecznej, centrów interwencji kryzysowej, poradni rodzinnych, punktów konsultacyjnych dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz dla ofiar i dla sprawców przemocy (na podstawie ustawy o pomocy społecznej, ustawy o wychowaniu do trzeźwości i rozwiązywaniu problemów alkoholowych, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie).

Centra interwencji kryzysowej

Centra interwencji kryzysowej świadczą pomoc psychologiczną, socjalną, prawną, pedagogiczną, psychoterapeutyczną oraz oferują w razie potrzeby konsultacje psychiatryczne, interwencje w środowisku, mediacje, rzecznictwo i doraźne schronienie (nocleg w hostelu). Pomoc udzielana jest osobom znajdującym się w kryzysie, zwłaszcza w związku z następującymi sytuacjami i zdarzeniami:

- konflikty rodzinne, przemoc domowa,
- agresja,
- przemoc seksualna, wykorzystywanie seksualne dzieci,
- uzależnienia,
- samobójstwa,
- utraty okołoporodowe,
- bezrobocie,
- wypadki, katastrofy,
- gwałty,
- żałoba, żal, przeżycia traumatyczne,
- przestępstwa,
- dyskryminacja,
- nadużycie władzy.

Do najważniejszych faz interwencji kryzysowej należą:

- diagnoza – analiza zdarzeń i konfliktów kluczowych w powstaniu sytuacji kryzysowej oraz poznanie specyfiki wrażliwości i sposobów reagowania osoby znajdującej się w kryzysie;
- ocena subiektywnego znaczenia zdarzeń dla osoby w kryzysie i ocena źródeł konfliktów;
- pomoc w radzeniu sobie z emocjami i impulsami, słuchanie, rozważanie alternatywnych rozwiązań;
- sformułowanie przy aktywnym udziale osoby znajdującej się w kryzysie planu działania zmierzającego do wyjścia z tego kryzysu, rozwiązania konfliktu;

- towarzyszenie, wspieranie danej osoby w realizacji planu – pomoc w znalezieniu źródeł wsparcia (rodzina, znajomi, instytucje udzielające pomocy).

Pamiętaj!

Reakcje emocjonalne i zniekształcenia poznawcze u osoby w kryzysie są problemami psychologicznymi – wymagają interwencji psychologicznych i socjalnych, ale nie muszą osiągać poziomu zaburzeń psychicznych wymagających interwencji medycznej.

Warto wiedzieć, że ...

Nierozwiązana sytuacja kryzysowa może jednak prowadzić do zaburzeń psychicznych lub psychosomatycznych.

O rozpoznaniu zaburzeń psychicznych związanych ze stresem decyduje rodzaj objawów, ich nasilenie i proporcja w stosunku do bodźca, a także brak podatności na oddziaływania psychologiczne i interwencje psychospołeczne. W takich sytuacjach potrzebna jest konsultacja lekarska. W ośrodkach interwencji kryzysowej dostępne są konsultacje psychiatry, niekiedy ośrodek kieruje osobę znajdującą się w kryzysie do odpowiedniej poradni specjalistycznej.

Czy wiesz, że...

Do ośrodka interwencji kryzysowej można się zwrócić bez

skierowania, osobiście lub telefonicznie, w wielu centrach – całodobowo, w niektórych – w wyznaczonych godzinach.times.

W Polsce w 16 województwach istnieje ponad 100 centrów (ośrodków) interwencji kryzysowej. Centra są organizowane, finansowane, prowadzone i nadzorowane przez starostwa powiatowe, powiatowe centra pomocy rodzinie, ośrodki pomocy społecznej, urzędy powiatowe lub miejskie.

Czy wiesz, że...

Informacje o centrach interwencji kryzysowej i dane kontaktowe można znaleźć na stronie internetowej:

<http://www.interwencjakryzysowa.pl/>

Poradnie rodzinne

Specjalistyczne poradnie rodzinne są organizowane w powiatach i większych miastach. Celem ich działania jest wspieranie rodzin, a w szczególności:

- promocja rodziny i propagowanie zdrowego stylu życia,
- udzielanie specjalistycznej pomocy i porad rodzinom,
- wspieranie rodzin w samodzielnym radzeniu sobie z problemami,
- informacja i edukacja w zakresie problematyki życia rodzinnego.

W swojej działalności poradnie proponują:

- konsultacje, porady psychologiczne, wychowawcze, pedagogiczne,
- porady prawne,
- mediacje małżeńskie i rodzinne,
- psychoterapię indywidualną i grupową (dla osób dorosłych, dzieci i młodzieży),
- terapię małżeńską i partnerską, terapię rodzinną,
- grupy wsparcia,
- treningi, warsztaty.

Aby skorzystać z pomocy poradni rodzinnej, nie wymaga się posiadania skierowania, a porady udzielane są nieodpłatnie. Poradnie przyjmują mieszkańców określonego obszaru - powiatu, gminy lub miasta.

Domy pomocy społecznej

Osoby, które - z powodu choroby psychicznej lub upośledzenia umysłowego - albo nie są zdolne do samodzielnego zaspokajania swych podstawowych potrzeb życiowych, a nie mają możliwości korzystania z odpowiedniej pomocy i opieki innych osób w swym naturalnym środowisku życia, albo przebywają w szpitalu psychiatrycznym, a nie wymagają leczenia szpitalnego, lecz stałej opieki i pielęgnacji w domu - mają prawo do opieki całodobowej w domu pomocy społecznej (DPS).

Pamiętaj!

Domy pomocy społecznej nie ograniczają się do zaspokajania podstawowych potrzeb mieszkańców. W DPS-ie realizuje się

programy aktywizujące i podnoszące sprawność mieszkańców poprzez zapewnienie im udziału w terapii zajęciowej i rehabilitacji leczniczej.

Dostępne są ponadto:

- badania lekarskie,
- specjalistyczna diagnoza,
- świadczenia terapeutyczne i psychologiczne,
- zaopatrzenie w odpowiednie leki i przedmioty ortopedyczne.

Rehabilitacją kieruje lekarz, w miarę możliwości – lekarz psychiatra.

Działalność domów jest ukierunkowana na usamodzielnianie się mieszkańców. Wspiera się mieszkańców w podjęciu pracy, szczególnie takiej, która ma charakter terapeutyczny.

Dom pomocy społecznej umożliwia podopiecznym także zaspokajanie potrzeb związanych z religią i obcowaniem z kulturą. Zwraca się uwagę na to, aby mieszkańcy DPS-u rozwijali samorządność oraz nawiązywali i rozwijali kontakty z rodziną i społecznością lokalną. Dom pomocy społecznej udostępnia podopiecznym informacje o ich prawach, dba o przestrzeganie tych praw oraz zapewnia sprawne wnoszenie i załatwianie skarg i wniosków.

Jakie dokumenty są wymagane, by zostać przyjętym do DPS-u?

Pamiętaj!

Sam zainteresowany lub jego przedstawiciel ustawowy składa wniosek o umieszczenie w domu pomocy społecznej.

Do wniosku należy dołączyć:

- wywiad rodzinny i środowiskowy przeprowadzony przez pracownika socjalnego z ośrodka pomocy społecznej,
- zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia,
- opinię ośrodka pomocy społecznej na temat stopnia sprawności,
- decyzję o przyznaniu renty, emerytury lub zasiłku stałego i o wysokości świadczenia,
- zgodę osoby zainteresowanej na ponoszenie odpłatności za pobyt w DPS-ie,
- wywiad osób z rodziny zainteresowanego zobowiązanych do ponoszenia kosztów opieki nad nim w domu lub umowę o partycypowaniu w tej opłacie,
- w przypadku osób ubezwłasnowolnionych: postanowienia sądu o ubezwłasnowolnieniu i o ustanowieniu opiekuna prawnego oraz zezwolenie opiekunowi przez sąd na umieszczenie osoby ubezwłasnowolnionej w domu opieki.

Wniosek należy złożyć w ośrodku pomocy społecznej właściwym dla miejsca zamieszkania. Dokumenty kompletuje pracownik socjalny ośrodka, a decyzję o przyznaniu miejsca w domu pomocy społecznej wydaje powiatowe centrum pomocy rodzinie po uzyskaniu dokumentacji i opinii z ośrodka pomocy społecznej.

W sytuacji, kiedy zainteresowany nie wyraża zgody na umieszczenie w domu pomocy społecznej, ale z powodu choroby psychicznej lub upośledzenia umysłowego nie jest zdolny do świadomego wyrażenia woli w tej sprawie, a równocześnie brak

opieki zagraża jego życiu – sąd opiekuńczy na drodze orzeczenia może zdecydować o umieszczeniu go w domu opieki bez jego zgody.

Wniosek do sądu w tej sprawie składa organ pomocy społecznej, a w sprawie osoby przebywającej w szpitalu psychiatrycznym – kierownik szpitala psychiatrycznego. Organ pomocy społecznej po wydaniu orzeczenia przez sąd decyduje, do jakiego typu domu skierować zainteresowanego. Nie wymaga to już złożenia wniosku o skierowanie do domu ani wywiadu środowiskowego.

Gdy skierowana przymusowo do domu opieki osoba jest samotna, wówczas policja powinna zabezpieczyć jej mienie do czasu ustanowienia kuratora. Kiedy taka osoba wymaga pomocy w prowadzeniu jej spraw, dyrektor domu opieki powinien wystąpić o ustanowienie dla niej kuratora.

Czy wiesz, że...

Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny, lecz opłata nie może być wyższa niż kwota odpowiadająca 70% miesięcznego dochodu danej osoby.

Domy muszą także zapewnić bezpieczne przechowywanie środków finansowych i wartościowych przedmiotów podopiecznych. Jeżeli mieszkaniec nie ma własnego dochodu, dom powinien sfinansować jego wydatki na niezbędne przedmioty osobistego użytku. Finansowanie to nie powinno jednak przekraczać 30% zasiłku stałego.

[/pl/choroby/schizofrenia/wsparcie/formy-wsparcia-i-opieki/swiadczenia-pomocy-spoecznej](#)